

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců JUDr. Faisala Husseiniho, Ph.D., a JUDr. Mariana Kokeše, Ph.D., v právní věci

žalobce: **O. P.**
zastoupen Mgr. Helenou Pindejovou, advokátkou
se sídlem Příkop 8, Brno,

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 7. 3. 2019 č. j. MV-25673-4/SO-2019,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a shrnutí průběhu správního řízení

1. Žalobce se žalobou doručenou soudu dne 10. 4. 2019 domáhal vydání rozsudku, kterým by soud zrušil v záhlaví uvedené rozhodnutí žalované. Tímto rozhodnutím žalovaná zamítla odvolání proti rozhodnutí Ministerstva ze dne 31. 10. 2018, č.j. OAM-9717-7/TP-

2018, jímž byla podle §75 odst. 1 písm. h) zákona č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců na území české republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) zamítnuta žádost žalobce o vydání povolení k trvalému pobytu na území České republiky (dále jen „území“) podaná podle ustanovení §66 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců.

2. Žalovaná uvedla, že žalobce podal dne 12. 7. 2018 u Ministerstva vnitra žádost o vydání povolení k trvalému pobytu na území České republiky (dále jen „území“) podle ustanovení §66 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců jako nezletilé dítě cizince, který na území pobývá na základě povolení k trvalému pobytu. Ministerstvo vnitra žádost zamítlo podle ustanovení §75 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců, s tím, že žádost byla podána oprávněně, v době, kdy žalobce na území pobýval na základě bezvízového pobytu do 90 dnů dle §17 písm. h) zákona o pobytu cizinců. Žalobce v řízení prokázal, že jeho otec je osobou s trvalým pobytem na území a žalobce byl v době podání žádosti nezletilý. Zletilosti však žalobce, narozený dne X, nabyl zanedlouho po podání žádosti. Správní orgány konstatovaly, že rozhodují dle skutkového a právního stavu, existujícího v době vydání rozhodnutí, nikoliv v době podání žádosti. Odkázaly na ustanovení správního řádu a judikaturu správních soudů. Protože se žalobce stal zletilým 14 dnů po podání žádosti, přestal tak splňovat podmínky stanovené v §66 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, které musí být splněny kumulativně.
3. Obdobně se zrušení rozhodnutí žalovaného domáhá také bratr žalobce – jeho dvojče. Řízení je zdejším soudem vedeno pod sp. zn. 29A 51/2019.

II. Obsah žaloby

4. Žalobce má za to, že ke dni podání žádosti splňoval všechny podmínky pro její podání. Nesouhlasí s tím, že okamžikem, ke kterému je třeba posuzovat splnění podmínek §66 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců je až okamžik vydání rozhodnutí. Z judikatury použité správním orgánem I. stupně plyne, že posuzování skutkového stavu k okamžiku vydání rozhodnutí výslovně vyplývá z obecných předpisů, jako je občanský soudní řád a soudní řád správní, jež v tomto smyslu obsahují konkrétní ustanovení. Nepřímo je to uvedeno i ve správním řádu.
5. Dle žalobce v případě ustanovení §66 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců zákonodárce nastolil odlišnou situaci, která je zřejmá již ze systematického výkladu tohoto ustanovení a ustanovení §75 odst. 1 písm. h) téhož zákona. Jedná se o speciální předpis, který má přednost před úpravou obecného předpisu. Pokud tedy §66 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců stanoví, že povolení k trvalému pobytu se bez podmínky předchozího nepřetržitého pobytu na území vydá cizinci, který o vydání tohoto povolení žádá jako nezletilé dítě cizince a není zde výslovně uvedeno, že tak musí učinit nejpozději v nějaké určité lhůtě, nelze dovodit, že bylo úmyslem zákonodárce, aby nezletilost byla zachována i v době vydání rozhodnutí. Pokud by zde takový úmysl byl, bylo by zákonem stanoveno, že takovou žádost může podat nejpozději 180 dnů před nabytím zletilosti. V případě žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu má

ministerstvo vnitra vydat rozhodnutí dle §169t odst. 6 písm. g) bod 1 zákona o pobytu cizinců ve lhůtě 180 dnů. Pokud jsou doloženy všechny náležitosti, nebrání správnímu orgánu nic v tom, aby rozhodl bezodkladně, třeba následující den. Z rozhodnutí správního orgánu prvního stupně nevyplývá, že by mu bránila nějaká objektivní překážka ve vydání rozhodnutí do 14 dnů ode dne podání žádosti žalobcem, tedy po dobu trvání jeho nezletilosti. Žalobce mohl žádost během trvání nezletilosti podat kdykoliv. Právní výklad použitý správním orgánem, že by měl odhadnout délku řízení a termín vydání rozhodnutí a s ohledem na to podat svou žádost klade na žalobce více povinností, než výslovně ukládá zákon. Jedná se tedy o nezákonný postup.

6. Žalobce dále citoval znění §75 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců. Dle jeho názoru z něho vyplývá, že žádost nelze zamítnout pro nesplnění podmínky, ale pouze pro nepotvrzení důvodů žádosti. I z daného ustanovení implicitně vyplývá, že zákonodárce podmínky nezletilosti váže pouze ke dni podání žádosti. To vyplývá i z logického a systematického výkladu ostatních použitých ustanovení.
7. Odkaz žalovaného na judikaturu Nejvyššího správního soudu nebyl přiléhavý, zabýval se jinou právní otázkou. S ohledem na výše uvedené navrhl, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno.

III. Shrnutí vyjádření žalované

8. Žalovaná uvedla, že se i nadále ztotožňuje se skutkovými zjištěními i právním hodnocením, které předcházelo vydání rozhodnutí, a navrhla, aby žaloba byla zamítnuta. Opětovně odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 1. 2018, č.j. Azs 396/2017-31.
9. Pokud se týká Rozsudku Nejvyššího správního soudu č.j. 1 As 24/2011-79, je zde řešeno, zda je možno vybočit ze zásady, že rozhodující je skutkový a právní stav v době rozhodování správního orgánu, pokud by došlo k nespravedlivému výsledku pro účastníka řízení. Přestože v tomto případě trvalo správní řízení několik let a ne několik měsíců jako v případě žalobce, dospěl Nejvyšší správní soud k závětu, že nelze udělit trvalý pobyt dle ustanovení §66 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců osobě, která již nesplňuje vymezené zákonné podmínky.
10. V napadeném rozhodnutí žalovaná uvedla, že dle §75 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců žádost o povolení trvalého pobytu Ministerstvo vnitra zamítne, pokud nejsou potvrzeny důvody uvedené v žádosti o trvalý pobyt podle ustanovení §66 nebo nejsou splněny podmínky podle ustanovení §67 a §68 o pobytu cizinců. Dle žalované je ze znění těchto ustanovení zcela zřejmé, v tomto případě musí být splněna podmínka předchozího nepřetržitého pobytu. Tuto podmínku ale ustanovení §66 zákona o pobytu cizinců nestanoví, nelze tedy po cizinci požadovat její naplnění. Žalovaná tedy nesouhlasí s tím, že se s u vedenou odvolací námitkou nevypořádala.

IV. Posouzení věci soudem

11. Krajský soud v Brně (dále také „soud“) ve smyslu § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „soudní řád správní“), bez nařízení ústního jednání přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalované, jakož i předcházející rozhodnutí Ministerstva vnitra včetně řízení předcházejícího jejich vydání, a shledal, že žaloba **není důvodná**.
12. Předně soud uvádí, že mezi účastníky řízení nepanuje žádný spor ohledně skutkového stavu věci. Žalobce podal žádost o udělení trvalého pobytu v době, kdy byl nezletilý, na území pobýval na základě bezvízového pobytu do 90 dnů dle ustanovení §17 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Jeho otec na území pobývá již od roku 2002, na základě povolení k trvalému pobytu od roku 2006. Žalobce žije se svým otcem a bratrem – dvojčetem. S bratrem od září 2018 studují na X.
13. V daném případě v průběhu řízení o žádosti žalobce nabyt zletilosti. Z judikatury správních soudů přitom plyne, že pro rozhodování správního orgánu v prvním stupni je rozhodující skutkový a právní stav v době vydání rozhodnutí, nikoli v době zahájení řízení. *„Rozhodování správního orgánu podle skutkového stavu v době vydání rozhodnutí tedy vyplývá přímo z povahy správního řízení, které směřuje k vydání konstitutivního správního rozhodnutí ... Teprve právní mocí takového rozhodnutí vzniká, mění se či zaniká právo a povinnost... Tím samozřejmě není vyloučeno, aby zákonodárce ve zvláštních případech stanovil, že rozhodný pro posouzení žádosti ve správním řízení je skutkový stav, který existoval v okamžiku podání žádosti či v jinak určeném okamžiku.“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7.4.2011, č.j. 1 As 24/2011-79). Zdejší soud k tomu konstatuje, že žádný předpis, podle kterých byla věc posuzována, nestanovuje, že by byl pro tento případ rozhodný skutkový stav v době rozhodování.
14. Podle § 66 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců v platném znění *„Povolení k trvalému pobytu se bez podmínky předchozího nepřetržitého pobytu na území vydá cizinci, který o vydání tohoto povolení žádá jako nezletilé dítě cizince, jenž na území pobývá na základě povolení k trvalému pobytu, je-li důvodem žádosti společné soužití těchto cizinců na území.“*
15. Soud připomíná, že dle zákona o pobytu cizinců ve znění účinném do 14. 8. 2017 platilo následující znění uvedeného ustanovení: *„Povolení k trvalému pobytu se bez podmínky předchozího nepřetržitého pobytu na území vydá cizinci který o vydání tohoto povolení žádá jako nezletilé nebo zletilé nezaopatřené dítě cizince, jenž na území pobývá na základě povolení k trvalému pobytu, je-li důvodem žádosti společné soužití těchto cizinců.“*
16. Z důvodové zprávy novely k novému znění § 66 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců vyplývá následující důvod pro přijetí novely: *„Další změna, resp. omezení, které je obsaženo v navrhovaném ustanovení, spočívá ve zrušení slov „nebo zletilé nezaopatřené“ (dítě). Toto opatření má zamezit tomu, aby povolení k trvalému pobytu automaticky získaly zletilé nezaopatřené děti cizinců s trvalým pobytem. Praxe se setkává s případy, kdy zletilí cizinci, jejichž rodiče zde mají povolený trvalý pobyt, pobývají v zemi původu a až před dosažením hranice 26 let žádají v České republice o povolení k trvalému pobytu. Přestože se mnohdy již nejedná o nezaopatřené děti, tím, že se zapisou ke studiu v zahraničí, formálně splní podmínku nezaopatřenosti. Často se také jedná o zletilé cizince, kteří dokládají svou nezaopatřenost*

potvrzeními vydanými českými středními školami (nejčastěji se jedná o učiliště), přestože však již střední vzdělání v zemi původu absolvovali. Po získání práva trvalého pobytu pak tohoto studia zanechávají. V dalších případech se jedná o zletilé děti, které studují na vysoké škole v zemi původu a z důvodu tohoto studia v zahraničí nebudou v době, kdy žádají o trvalý pobyt, trvale pobývat se svými rodiči v České republice. Účelem tohoto jednání je tedy zejména snadnější cestování i následný pobyt v České republice na základě povolení k trvalému pobytu, poté, co dokončí svá studia, aniž by zde však po udělení povolení (někdy i několik let) pobývali. O povolení k trvalému pobytu v případech, kdy důvodem žádosti má být společné soužití rodiny, žádají také cizinci, kteří by jinak v zemi původu byli nuceni absolvovat povinnou základní vojenskou službu, a to i s ohledem na snazší podmínky pro podání této žádosti (žádost o uvedené povolení je možné podat i v případě, že cizinec již pobývá na území na základě přechodného pobytu). ... Cizinci, kteří jsou zletilými nezaopatřenými dětmi cizinců s povolením k dlouhodobému nebo trvalému pobytu, nebudou ani podle navrhované úpravy vyloučeni z možnosti získat pobytové oprávnění za účelem společného soužití rodiny na území České republiky. V těchto případech mohou nadále žádat o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území podle § 42a zákona o pobytu cizinců.“

17. Z dikce § 66 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců tedy vyplývá, že pro vydání povolení k trvalému pobytu se vyžaduje kumulativní splnění tří podmínek, a to: 1) žadatel je nezletilým dítětem 2) je dítětem cizince, který má na území České republiky povolený trvalý pobyt a 3) důvodem žádosti je společné soužití žadatele s tímto cizincem (rodičem). Při nesplnění některé z uvedených podmínek nelze podle § 75 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců žádosti vyhovět. Podle tohoto ustanovení „ministerstvo žádost o vydání povolení k trvalému pobytu zamítne, jestliže v řízení nejsou potvrzeny důvody uvedené v žádosti o povolení k trvalému pobytu podle § 66 nebo nejsou splněny podmínky podle § 67 nebo § 68.“
18. V daném případě měly správní orgány druhou a třetí podmínku (spočívající v účelu žádosti) za splněnou. Sporné je posouzení podmínky první – podmínky zletilosti či nezletilosti žalobce z hlediska doby, k níž mají být tyto podmínky posuzovány. Názor žalobce, že postačuje splnění podmínky nezletilosti v době podání žádosti o pobytové oprávnění je nesprávný. Z citovaného §75 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců dovodit nelze, jak se žalobce domnívá. Toto ustanovení nelze vykládat tak, jak to žalobce činí.
19. Otázkou, k jaké době je třeba uvedené podmínky splňovat se zabýval již Nejvyšší správní soud a v důsledku jeho judikatury i Městský soud v Praze. Zdejší soud dodává, že v obou případech byly věci posuzovány dle dřívější právní úpravy, kdy se podle § 66 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců posuzovala rovněž nezaopatřenost žadatele, pokud byl v době vydání rozhodnutí již zletilý. I za těchto okolností jsou následně citované závěry těchto rozhodnutí přínosné i pro projednávanou věc, neboť řeší otázku, zda je rozhodující skutkový stav v době podání žádosti, nebo v době rozhodování správního orgánu prvního stupně. V rozsudku ze dne 17. 6. 2016, č. j. 3 A 38/2014 - 65, (zveřejněný pod č. 3483/2016 Sb. NSS, dostupný na www.nssoud.cz). Městský soud se ve vztahu k ust. § 66 odst. 1 písm. d) zákona vyslovil ke změně právního postavení jiného žadatele o trvalý pobyt a konstatoval: „V posuzované věci žalobce, který se narodil X, podal žádost o povolení k trvalému pobytu dle § 66 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, dne 27. 9. 2011.“

Žádost podal žalobce jako nezletilý, tedy za situace, kdy nemusel splňovat podmínku nezaopatřenosti. Žádost měla být v souladu s § 169 odst. 1 písm. e) vyřízena bezodkladně, nejpozději 60 dnů ode dne podání žádosti (tj. do 28. 11. 2011). Z toho plyne, že i v nejzazší době pro vydání rozhodnutí by žalobce stále byl nezletilý a nemusel by splňovat podmínku nezaopatřenosti. Žalobce v uvedeném období tedy nejenže podmínku nezaopatřenosti splňovat nemusel, ale nemusel ji ani prokazovat. S ohledem na to, že správní orgán prvního stupně nevydal v zákonné lhůtě rozhodnutí o žalobcově žádosti, se významně změnilo postavení žalobce jakožto žadatele o pobytové oprávnění dle § 66 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců v tom směru, že ode dne X (tedy od nabytí jeho zletilosti – pozn. soudu) musel pro úspěch své žádosti nově splňovat podmínku nezaopatřenosti. V tomto ohledu považuje soud za příslušný poukaz žalovaného na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 4. 2011, č. j. 1 As 24/2011-79, dle kterého pro rozhodování správního orgánu v prvním stupni je rozhodující skutkový a právní stav v době vydání rozhodnutí, nikoliv v době zahájení řízení. Správní orgán prvního stupně proto musel v případě žalobce posuzovat splnění podmínky nezaopatřenosti. ... S ohledem na změnu v právním postavení žalobce, a tím charakteru jeho žádosti, bylo na místě, aby správní orgán v souladu s § 45 odst. 2 správního řádu vyzval žalobce k doložení nově nastalé podmínky žádosti, totiž k doložení nezaopatřenosti žalobce. “

20. *Dle Nejvyššího správního soudu je tedy pro rozhodování správního orgánu v I. stupni rozhodný skutkový a právní stav v době vydání rozhodnutí, nikoliv v době zahájení řízení. Dále k této problematice Nejvyšší správní soud uvedl v rozsudku č. j. 2 Azs 163/2017 – 35 tak, že „V praxi pak mohou nastat situace (jak tomu bylo také v případě stěžovatele), že skutkový a právní stav ke dni vydání rozhodnutí je pro žadatele méně příznivý, než byl stav ke dni podání žádosti, příp. ke dni, kdy měl správní orgán podle příslušných zákonných lhůt rozhodnout. ... Jakkoli je možné, že v případě stěžovatele by aplikace jiného principu (tj. rozhodovat dle stavu ke dni marného uplynutí lhůty pro vydání rozhodnutí) přinesla pro něj příznivější výsledek, naopak v některých případech by tento postup mohl být v neprospěch účastníků řízení. V posuzovaném případě tedy nejde o „přepjatý formalismus“, jak namítá stěžovatel, ale o interpretaci příslušných procesních předpisů dle ustálené judikatury a v souladu se zavedenou správní praxí. Takový postup je obecně v zájmu právní jistoty účastníků řízení, byť v konkrétním případě to nemusí být ve prospěch stěžovatele (k normativnímu významu správní praxe viz Kühn, Z. Správní řád a problematika ustálené správní praxe. Správní řád – 10 let v akci. Praha: Univerzita Karlova, 2016, 205- 213).“*
21. *V nyní projednávané věci se žalobce narodil dne 26. 7. 2000. Žádost o povolení k trvalému pobytu dle § 66 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců podal dne 12. 7. 2018, tedy v době své nezletilosti. Zletilosti žalobce však nabyl dne 26. 7. 2018, tedy 14 dnů od podání žádosti, dříve, než správnímu orgánu I. stupně uběhla lhůta pro vydání rozhodnutí dle § 169 odst. 6 písm. g) bod 1 zákona o pobytu cizinců, podle něhož „ o žádosti ministerstvo rozhodne v případě žádosti o povolení k trvalému pobytu ve lhůtě 180 dnů ode dne podání žádosti .“*
22. *Závěry výše citovaných rozsudků lze aplikovat v případě žalobce tím spíše, kdy ke změně právního postavení – nabytí zletilosti nedošlo až po marném uplynutí lhůty k rozhodnutí správního orgánu 1. stupně, ale již 14 dnů po podání žádosti. Nelze požadovat na správním orgánu, aby rozhodl v takto krátké době. Žalobci nelze přisvědčit, že se jednalo o nezákonný postup, pokud správní orgán ve lhůtě 14 dnů nerozhodl. Soud považuje rozhodný skutkový a právní stav ke dni vydání rozhodnutí*

správního orgánu 1. stupně za souladný s účelem a smyslem ust. § 66 odst. 1 písm. d), jímž je zájem na sloučení rodiny definovaný jako „společné soužití žadatele s tímto cizincem (rodičem)“, kdy žadatelem musí být nezletilý, tedy, že stav nezletilosti je z důvodu sociální závislosti dítěte žádoucím, ne-li nutným předpokladem i pro další společné soužití s rodičem, tedy i předpokladem trvajícím v době vydání kladného rozhodnutí.

23. Soud shrnuje, že správní orgány postupovaly správně, pokud žádost žalobce zamítly. Jejich výklad příslušných ustanovení zákona o pobytu cizinců byl správný, nebyl tedy ani nezákonný, ani formalistický. Jediným možným postupem bylo vycházet ze skutkového a právního stavu v době rozhodování, kdy žalobce nesplňoval podmínku nezletilosti.
24. Pro úplnost soud zdůrazňuje, že jak rovněž uvádí důvodová zpráva k novele zákona o pobytu cizinců účinné od 15. 8. 2017, jenž zcela vypouští podmínku nezaopatřenosti a stanoví dále možnost žádat o povolení k trvalému pobytu pouze nezletilcům, cizinci, kteří jsou zletilými nezaopatřenými dětmi cizinců s povolením k dlouhodobému nebo trvalému pobytu, nebudou ani podle navrhované úpravy vyloučeni z možnosti získat pobytové oprávnění za účelem společného soužití rodiny na území České republiky. V těchto případech mohou nadále žádat o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území podle § 42a zákona o pobytu cizinců.

V. Závěr a náklady řízení

25. Soud vzhledem k výše uvedenému žalobu zamítl v souladu s § 78 odst. 7 soudního řádu správního.
26. O náhradě nákladů soudního řízení bylo rozhodnuto v souladu s § 60 odst. 1 soudního řádu správního, podle něhož *nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.*
27. Žalobce neměl v řízení úspěch, tudíž nemá právo na náhradu nákladů řízení proti žalované. Žalované náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 29. ledna 2021

JUDr. Zuzana Bystřická v.r.
předsedkyně senátu